

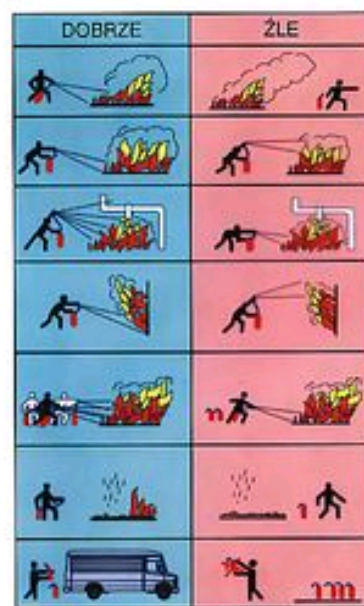
Zasady posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym :

Równocześnie z alarmowaniem należy przystąpić do akcji gaśniczej za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu obiektu - gaśnic i hydrantów wewnętrznych. Podręczny sprzęt wykorzystywany jest do gaszenia pożarów w zarodku. Należy wykorzystywać do gaszenia pożarów następujące wskazania.

Grupa	Rodzaj palącego się materiału	Rodzaj środka gaśniczego
A	Ciała stałe pochodzenia organicznego, przy spalaniu których występuje zjawisko żarzenia (drewno, papier, itp. materiały)	Woda, piana gaśnicza, proszek gaśniczy, dwutlenek węgla
B	Ciecze palne i substancje stałe topniejące wskutek ciepła (rozpuszczalniki, pasty do podłogi, topiące się tworzywa sztuczne)	Piana gaśnicza, proszek gaśniczy, dwutlenek węgla, halon
C	Gazy palne (gaz miejski, metan, propan-butan)	Proszek gaśniczy, dwutlenek węgla, halon
E	Požary ABC występujące w obrębie urządzeń pod napięciem	Proszek gaśniczy, dwutlenek węgla, halon

Podstawowe zasady gaszenia pożaru przy pomocy gaśnic

1. Zbliżyć się do pożaru zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy).
2. Uruchomić gaśnicę (zgodnie z instrukcją) i skierować strumień środka gaśniczego na źródło ognia
  - a) w przypadku płonących poziomych powierzchni kierować strumień gaśniczy na powierzchnię płonącą zaczynając od najbliższego brzegu, strumień kierować prawie równoległe do powierzchni płonącej,
  - b) płonące spadające z góry na dół kropłe lub ciekącą ciecz palną gasić kierując strumień gaśniczy od góry do dołu,
  - c) powierzchnie pionowe gasić od dołu do góry.
3. W przypadku konieczności gaszenia pożaru większą liczbą gaśnic, należy zastosować je jednocześnie.
4. Po ugaszeniu dopilnować aby nie doszło do wtórnego zapłonu.
5. Gaśnice po ich użyciu skierować do warsztatu.

Charakterystyka podręcznego sprzętu gaśniczego:

- Hydrant wewnętrzny
- Gaśnica wodno-pianowa
- Gaśnica proszkowa
- Gaśnica śniegowa
- Koc gaśniczy

Do podręcznego sprzętu gaśniczego zaliczamy gaśnice i koce gaśnicze. Gaśnice są to przenośne urządzenia o masie brutto do 20 kg i masie środka gaśniczego do 12 kg, którego użycie następuje pod wpływem uruchamianego ręcznie wyzwolenia ciśnienia gazu. Efekt akcji gaśniczej, a także bezpieczeństwo jej prowadzenia zależy od wielu czynników, między innymi od wyboru odpowiedniego środka gaśniczego. Dokonanie prawidłowego wyboru zależy jest od rozpoznania rodzaju pożaru oraz pewnego minimum wiedzy o środkach gaśniczych i ich działaniu. W tym rozdziale przedstawiamy podstawowe informacje o podręcznym sprzęcie gaśniczym i sposobach jego użycia.

Gaśnica pianowa (A, B) Gaśnica pianowa jest to zbiornik cylindryczny w którym znajduje się wodny roztwór środka pianotwórczego oraz zbiornik z gazem napędowym zaopatrzony w zbijak, wężyk zakończony prądowniczką zamykaną. Najpierw należy zdjąć gaśnicę z wieszaka, chwytając lewą ręką za górny, a prawą za dolny uchwyt, i zerwać plombę. Nie odwracając gaśnicy należy podbiec z nią do miejsca pożaru. Przy ogniu odwrócić dnem do góry i wbić zbijak, uderzając nim o twardy przedmiot. W momencie wbijania zbijaka należy puścić uchwyt, trzymamy lewą ręką, gdyż w przeciwnym razie można sobie skaleczyć rękę. Następnie należy strumień skierować na ogień, trzymając gaśnicę w czasie gaszenia dnem do góry. Jest to jedyna gaśnica, którą w czasie działania trzeba trzymać odwróconą dnem do góry. Gaśnica pianowa po uruchomieniu wyładowuje się całkowicie i nie można przerwać jej działania.

Uruchamianie:

1. Wyjąć zawleczkę
2. Nacisnąć dźwignię zaworu, zwolnić ją, odczekać 3 sek.
3. Nacisnąć dźwignię ponownie, strumień proszku skierować na źródło pożaru

Gaśnica proszkowa (A, B, C) Gaśnica proszkowa jest to cylindryczny zbiornik zaopatrzony w dźwignię uruchamiającą zawór lub zbijak.. Środek gaśniczy (proszek) wyrzucany jest przez dyszę lub wężyk zakończony prądowniczką przy pomocy gazu obojętnego (azot lub dwutlenek węgla). Po dostarczeniu gaśnicy w miejsce pożaru zrywamy plombę i zawleczkę blokującą, uruchamiamy dźwignię lub zbijak i kierujemy strumień proszku w ognisko pożaru. Działanie gaśnicy można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwigni uruchamiającej lub dźwigni prądowniczki. Ze względu na swoją budowę syfonową gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Gaśnica śniegowa (B, C) Gaśnica śniegowa jest to cylindryczny zbiornik zaopatrzony w zawór i wężyk zakończony dyszą wylotową lub w gaśnicach mniejszych króćcem obrotowym z dyszą. Wewnątrz gaśnicy znajduje się skroplony dwutlenek węgla, który po uruchomieniu pod własnym ciśnieniem wydostaje się na zewnątrz oziębiając się do temperatury ok. - 80 st.C. Po dostarczeniu gaśnicy w pobliże pożaru zrywamy plombę zabezpieczającą uruchamiamy zawór i kierujemy strumień dwutlenku węgla na ognisko pożaru. Działanie gaśnicze można w każdej chwili przerwać zamykając zawór.

Należy pamiętać o tym że: w czasie działania gaśnic trzymać ją tylko za uchwyty, nie wolno używać tych gaśnic do gaszenia ludzi. Ze względu na swoją budowę syfonową gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Koc gaśniczy Koc gaśniczy jest to płachta z tkaniny całkowicie niepalnej (włókno szklanego) o powierzchni około 2 m². Przechowuje się go w specjalnym futerale. Służy do tłumienia pożaru w zarodku przez odcięcie dopływu powietrza do pałęcego się przedmiotu.

Gaśnice śniegowe

Gaśnica śniegowa GS-5X

Przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy B i C

1. Jak reagować, gdy w domu wybuchnie pożar?

Pierwsza zasada brzmi... **ewakuacja!** W wielkich emocjach towarzyszących pojawieniu się **ognia** mieszkańcy domu nie są w stanie ocenić, jak groźny jest **pożar**. Należy zadbać o bezpieczeństwo ludzi, szczególnie dzieci, oraz natychmiast wezwać **straż pożarną** - dzwoniąc na **numery alarmowe - 998 lub 112**.

W Polsce strażacy przyjeżdżają na wezwanie w bardzo krótkim czasie. Oczywiście sytuacje są różne – często mieszkańcy do mu wiedzą, co się zapaliło i jak duży jest pożar. Jeśli widzą możliwość ugaszenia ognia, mogą próbować podjąć akcję gaśniczą. Natomiast groźnym błędem jest narażanie życia dla ratowania dobytku w chwili, gdy w domu szaleje już pożar.

Pamiętaj

- Trzymaj zapalki poza zasięgiem dzieci.
- Musisz pamiętać, że komin, kocioł, wentylacja, instalacja gazowa wymagają przeglądów. Gdy zdarzy się szkoda, ubezpieczyciel zażąda zaświadczeń.

2. Jak bardzo toksyczne są gazy wydzielające się przy spalaniu wewnątrz domu?

Gazy wydzielające się przy spalaniu wewnątrz domu są bardzo toksyczne, a często śmiertelnie groźne dla człowieka. 80% ofiar śmiertelnych w pożarach to ofiary **zatrucia dymem**. W czasie pożaru nie wiemy, jaki jest skład dymu, co się właściwie pali, stąd jeszcze raz rada – uciekać, nie ryzykować, najważniejsze jest zdrowie i życie człowieka. Jeden wdech **gazu toksycznego** może zniszczyć płuca, spowodować ciężką chorobę, a nawet śmierć. Palące się PCW wydzielają chlorowodór. Z pianki poliuretanowej wytwarza się cyjanowodór, który w połączeniu z wodą tworzy kwas pruski. Przy spalaniu płyt paździerzowych i laminatów powstaje formaldehyd. To silny trujący. Warto zauważyć, że nie ma przepisów, które nakazują producentom wyposażenia domowego stosowanie materiałów trudno zapalnych. Dobra rada? Jeśli chcemy mieć wykładzinę na podłodze, warto kupować materiał przeznaczony do biur – w tym segmencie wyposażenia obowiązuje tak zwany wymóg trudnozapalności.

3. Jak postępować w czasie ewakuacji?

Zasadą ochrony przed dymem jest poruszanie się jak najbliżej podłogi, najlepiej na czworaka. Ponieważ toksyczny dym unosi się, strefa dolna jest najbezpieczniejsza. Pro wizorycznym zabezpieczeniem jest mokra chusteczka czy ręcznik przyłożone do ust i nosa – tworzą filtr, przez który oddychamy.

Pamiętaj

- Naucz domowników, w którym miejscu wyłączyć zasilanie w domu. W razie pożaru trzeba je odciąć.

4. Czym gasić płonącego człowieka? Gaśnicą?

Środek gaśniczy może być szkodliwy dla oczu. Najlepiej przewrócić płonącego człowieka i nakryć go kocem, płachtą, kurtką, co szybko stłumi ogień.

5. Czy otwierać drzwi do pomieszczenia, w którym wybuchł ogień?

Nie ma jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie. Jeżeli mieszkańcy zostali ewakuowani, a właściciel domu ma pewność, że **pożar** uda się ugasić, zna jego źródło, może spróbować wejść do pomieszczenia. Kiedy jednak widać, że **ognia** nie uda się ugasić, lepiej tych drzwi nie otwierać, bo dopływ tlenu spowoduje rozgorzenie ognia.

6. Czy między kotłownią a częścią mieszkalną mają być drzwi przeciwpożarowe?

Przepisy nie nakazują montażu drzwi przeciwpożarowych między kotłownią a częścią mieszkalną – dopóki moc kotła nie przekracza 25 kW, co w domu jest rzadkością. Praktyka podpowiada, że warto zamontować **drzwi przeciwpożarowe**. Koszt drzwi z klasą odporności ogniowej i zwykłych jest porównywalny. Także wizualnie nie różnią się od siebie.

7. Czy samochód wybuchł w czasie pożaru?

Nie jest tak jak na filmach sensacyjnych. Najczęściej bak rozszczelnia się, paliwo wycieka i płonie. Do wybuchu dochodzi bardzo rzadko. Może się tak zdarzyć, gdy na przykład w prawie pustym baku na skutek temperatury wzrośnie ciśnienie oparów.

8. Czy w domu musi być gaśnica?

Prawo niewiele mówi o wymogach bezpieczeństwa przeciwpożarowego w budynkach jednorodzinnych – poza ogólnymi normami technicznymi. Zatem obowiązku nie ma, ale rozsądek nakazywałby zaopatrzyć się w **gaśnicę**. Najlepiej gaśnicę proszkową ABC o wadze od 2 do 6 kg. **Gaśnica proszkowa** jest skuteczna w przypadku gaszenia większej ilości materiałów. Gasi urządzenia pod napięciem do 1000 V z odległości nie mniejszej niż 1 m. Można też kupić dwie gaśnice o wadze nie mniejszej niż 2 kg każda. Gdzie **gaśnice** rozmieścić? W miejscu łatwo dostępnym, blisko potencjalnego źródła ognia. Zatem w holu, w kotłowni. Albo jedną gaśnicę na parterze, drugą na piętrze. Gaśnice można kupić w sklepach ze sprzętem przeciwpożarowym, ze sprzętem BHP i w dużych centrach budowlanych.

Pamiętaj

- Gaśnice wymagają okresowego przeglądu. Należy przestrzegać podanych terminów. Gdy na manometrze gaśnicy widać, że ciśnienie spadło poza pole zielone, gaśnicę trzeba wymienić.

9. Czy należy zapewnić drogę ewakuacyjną z piętra na zewnątrz?

Jeśli w czasie gwałtownego pożaru schody stanęłyby w ogniu, mieszkańcy nie mieliby możliwości wydostania się z domu. To przerażająca wizja, stąd chęć zapewnienia sobie drogi ucieczki (**droga ewakuacji**) na zewnątrz do mu.

W Finlandii każdy dom jest obowiązkowo wyposażony w drabinę stalową przytwierdzoną do elewacji. Nim jednak doradzimy

zakup **drabiny ewakuacyjnej**, kilka rad: po pierwsze, rzadko dochodzi do sytuacji, że pożar od razu jest tak gwałtowny, że odcina drogę ucieczki z piętra. Ekstremalnym zjawiskiem jest rozgorzenie – pod wpływem wysokiej temperatury zaczyna się palić wszystko, co jest palne w pomieszczeniu. Jeżeli w domu będą zainstalowane **czujki dymu**, ostrzeżenie przyjdzie na tyle szybko, że będzie czas na ewakuację schodami. Zakup czujek jest o wiele bardziej racjonalnym wydatkiem niż zakup drabiny ewakuacyjnej.

Trzeba też zwrócić uwagę na to, czy w domu mamy bezpieczną drogę ewakuacji. Zabudowanie holu i wiatrołapu boazerią nie służy bezpieczeństwu. Nasączone lakierami drewno będzie palić się intensywnie, odcinając do mownikom drogę ucieczki. Z tego samego powodu lepiej nie zastawiać korytarza łatwopalnymi meblami czy zasłonami. Warto przestrzec przed wytłaczanymi panelami ze styropianu jako zabudową sufitu. To śmiertelne zagrożenie w czasie pożaru! Panele pod wpływem temperatury topią się – palące się krople roznoszą pożar, mogą też spadać na ludzi. Czy sznurowana drabina przerzucona przez balustradę balkonu spełni swoje zadanie? W emocjach spowodowanych zagrożeniem nie każdy z domowników będzie w stanie po niej zejść. Może to być zadanie niebezpieczne dla osób starszych i dzieci!

10. Czy w domu powinniśmy mieć latarki w sypialniach i miejsce, gdzie przechowujemy zapasowe klucze?

Na pewno warto przemyśleć, co może się przydać w czasie **pożaru**. Ale też bez przesady. Czujki alarmujące – tak, wydzielone miejsce z kluczami – niekoniecznie, bo może być prezentem dla złodzieja. Lepiej wyrobić sobie nawyk pozostawiania kluczy, gdy się jest w domu, w tym samym miejscu.

11. Gdzie trzymać w domu rzeczy łatwo palne: butlę gazową, akumulator, kanister z paliwem?

Przepisy niewiele tu dają wskazań. Nie wolno przechowywać butli gazowych w piwnicy, a w kotłowni i garażu nie więcej niż 20 l paliwa i 1 m³ oleju opałowego. Generalna zasada? Wybieranie miejsca z dala od źródeł ognia i zadbanie o bezpieczne **składowanie łatwo palnych produktów** – najlepiej w oryginalnych opakowaniach. Lekkoomyślnością będzie wchodzenie do takiego składziku z palącym się papierosem.

12. Jak się zabezpieczyć przed zwarcie m instalacji elektrycznej?

Nie należy łączyć przewodów instalacji elektrycznej metodą ich skręcania, ponieważ grozi to przegrzaniem miejsc połączeń (**zwarcie**) i w konsekwencji pożarem. Ważne jest, aby puszki szczelne miały zawsze przykręcone pokrywki. Wszystkie gniazda wtyczkowe (także w pokojach) muszą być wyposażone w styk ochronny.

Pamiętaj

- Wyjeżdżając na dłużej, nie pozostawiaj urządzeń elektrycznych w trybie czuwania.
- Nie gaś urządzeń elektrycznych wodą – mogą być pod napięciem.

13. Jak gasić sadzę w kominie?

Zapalenie sadzy jest bardzo groźne – może spowodować pęknięcie komina i wydostanie się żaru na zewnątrz oraz zacczadzenie mieszkańców. Dlatego trzeba natychmiast wzywać straż pożarną. **Pożar w kominie** gasi się, nakładając na wyłot komina sito kominowe ograniczające dopływ tlenu. Pod żadnym pozorem nie wolno wlewać do komina wody! Z jednego litra powstaje około 1600 l pary, która może rozsądzić komin. Dobrym pomysłem jest wygaszenie ognia w palenisku, choćby przez zasypianie piaskiem.

Ważna jest profilaktyka. **Czyszczenie komina** co najmniej cztery razy w roku w przypadku palenisk opalanych paliwem stałym, co najmniej dwa razy w roku przy paleniskach opalanych paliwem płynnym i gazowym. Jeśli palimy drewnem sosnowym albo mokrym, czyszczenie komina powinno odbywać się jeszcze częściej.

